

Vejledning om fastsættelse og beregning af graduerede bidrag efter elektronikaffaldsbekendtgørelsen

1. Indledning

Vejledningen har til formål at give fortolkningsbidrag til, hvordan kollektive ordninger kan opfylde de nye krav om kollektive ordningers graduering af finansielle bidrag fra ordningernes producenter i medfør af elektronikaffaldsbekendtgørelsens § 59 og bilag 10. Endvidere har vejledningen til formål at bibringe producenterne en forståelse af, hvorledes de kollektive ordninger vil graduere deres finansielle bidrag.

Vejledningen indeholder eksempler på, hvordan de kollektive ordninger kan fastsætte og beregne de graduerede bidrag, herunder i det tilfælde, hvor ikke alle produkter opfylder et kriterie.

1.1. Baggrund og formål

EU's affaldsdirektiv fra 2018 stiller en række minimumskrav til ordninger for udvidet producentansvar, herunder krav i artikel 8a om graduering af producenternes finansielle bidrag til opfyldelse af sine forpligtelser i tilfælde af kollektiv opfyldelse af forpligtelserne vedrørende udvidet producentansvar, sådan at det finansielle bidrag gradueres i forhold til produkternes miljøbelastning.

For at øge incitamentet for at producenter tager større hensyn til reparerbarhed, genbrugelighed, genanvendelighed samt reducerer tilstedeværelsen af farlige stoffer ved udformningen af deres produkter, stiller 2018-affaldsdirektivet krav om, at medlemsstaterne skal sikre, at de finansielle bidrag, som producenter og importører betaler til de kollektive ordninger for at opfylde deres forpligtelser, så vidt muligt er graduerede efter ovenstående miljøparametre. Gradueringen skal ske efter individuelle produkter eller grupper af lignende produkter og efter nærmere fastsatte kriterier, jf. direktivets artikel 8a, stk. 4, litra b.

Det fremgår desuden af 2018-affaldsændringsdirektivets præambel 27, at EU-Kommissionen forventes at vedtage retningslinjer for denne graduering af bidrag for at bistå de enkelte medlemsstater med gennemførelsen af direktivet og lette det indre markeds funktionsdygtighed. Dette kan understøttes af vedtagelse af harmoniserede kriterier igennem gennemførelsesretsakter.

På tidspunktet for offentliggørelsen af denne vejledning, har Kommissionen ikke vedtaget harmoniserede kriterier, ligesom der ikke foreligger en tidshorizont herpå. Ved Kommissionens vedtagelse af harmoniserede kriterier, forventes det, at nærværende vejledning vil blive revideret eller eventuelt bortfalde.

Ved implementeringen af affaldsdirektivets regler om graduering i elektronikaffaldsbekendtgørelsen er der i bilag 10 valgt tre forskellige kriterier, som gradueringen skal ske på baggrund af:

Kriterie 1: Produktet markedsføres med en handelsmæssig garanti for holdbarhed, jf. købelovens § 86 a, på minimum 2 år ud over den to-årige reklamationsret, der følger af købelovens § 83. Garantien skal opfylde kravene i markedsføringslovens § 17, gælde for hele produktet og må ikke være et tilvalg mod ekstrabetaling. Garantien skal stilles uden et modkrav om en tilmeldingsordning eller efterfølgende registrering og skal gælde ved købet af produktet. Producenten må ikke stille betingelser for garantien, som har til hensigt at forhindre eller indskrænke forbrugerens adgang til garantien.

Kriterie 2: Produktet indeholder mindst 10% genanvendt materiale.

Kriterie 3: Produktet indeholder ikke bly.

Skematisk kan kriterierne opstilles således i forhold til de syv kategorier af elektrisk og elektronisk udstyr:

Kategori	Kriterie 1	Kriterie 2	Kriterie 3
1. Udstyr til temperaturudveksling	x		
2. Skærme, monitorer og udstyr indeholdende skærme med en overflade, der er større end 100 cm ²	x		
3. Lyskilder		x	
4. Stort udstyr (en ydre dimension på mere end 50 cm)	x		
5. Småt udstyr (ingen ydre dimension på mere end 50 cm)	x		
6. Småt it- og telekommunikationsudstyr (ingen ydre dimension på mere end 50 cm)	x		
7. Fotovoltaiske paneler			x

1.2 Målgruppe

Nærværende vejledning henvender sig særligt til kollektive ordninger og producenter, da kravet om graduering påhviler de kollektive ordninger, mens de producenter, der er medlemmer af ordningerne, mærker konsekvenserne af gradueringen afhængig af, om deres produkter lever op til de fastsatte kriterier eller ej.

2. Graduering af bidrag

Kollektive ordninger skal graduere producenternes finansielle bidrag til dækning af operationelle omkostninger vedrørende håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr, således at producenter, hvis produkter ikke lever op til kriteriet, skal

betale mere pr. kg. markedsført mængde end producenter, hvis produkter lever op til kriteriet.

Det er op til den kollektive ordning at fastlægge, hvilken dokumentation de vil kræve af en producent, som bevis for at producentens produkter lever op til gradueringskriteriet. Dokumentationen kan f.eks. være analyser, årsrapporter, revisorudtalelser eller tro og love erklæringer.

Metode

Producenterne opdeles i to grupper;

1. Gruppe af producenter, hvis produkter opfylder gradueringskriteriet inden for den enkelte kategori af elektrisk og elektronisk udstyr, for hele deres markedsførte mængde (grøn gruppe).
2. Gruppe af producenter, hvor hele eller dele af deres samlede markedsførte mængde, for den enkelte kategori af elektrisk og elektronisk udstyr, ikke opfylder gradueringskriteriet for den enkelte kategori af elektrisk og elektronisk udstyr (rød gruppe).

Den kollektive ordning skal give hvert medlem i rød gruppe en malus (ekstra omkostning) i form af 20 procent af den enkelte producents samlede beregnede operationelle omkostninger inden for hver kategori af markedsført elektrisk og elektronisk udstyr.

Den kollektive ordning skal dernæst anvende de ekstra indtægter fra rød gruppe til at dække de operationelle omkostninger til affaldshåndtering af produkter i grøn gruppe inden for hver kategori af markedsført elektrisk og elektronisk udstyr. De resterende operationelle omkostninger til affaldshåndtering af produkter i grøn gruppe fordeles efter denne gruppes producenters andele af markedsførte mængder inden for hver kategori af markedsført elektrisk og elektronisk udstyr.

Eksempler på udregning af graduering:

Eksempel 1

En kollektiv ordning har 10 producenter inden for en produktkategori. Prisen for at håndtere netop denne produktkategori er 5 kr./kg. Den samlede markedsførte mængde for de 10 producenter er 2500 kg, dvs. den kollektive ordning skal opkræve og fordele 5×2500 kr. = 12.500 kr. ved brug af gradueringen.

Af de 10 producenter er der 3, som ikke lever op til kriteriet, og 7 producenter, der gør. For de 3 producenters vedkommende (rød gruppe) skal den kollektive ordning opkræve den normale pris + 20 % - dvs. prisen for de 3 producenter bliver i stedet 6 kr./kg. Det beløb, der opkræves for meget hos de 3 producenter, overføres til gruppen på de 7 producenter, som derfor skal opkræves mindre end 5 kr./kg, og derved bliver "belønnet" for at leve op til kriteriet.

Rød gruppes pris pr. markedsført mængde (kg) = operationelle listepris * 1,2:

Producent	Markedsført mængde (kg)	Operationelle listepris (kr.)	Gradueret pris til KO	Overskud til fordeling (kr.)
1	140	700	840	140
2	120	600	720	120
3	370	1850	2220	370
Sum	630	3150	3780	630

Tabel 1. Udregning af gradueret pris for producenter i rød gruppe.

Som det ses ovenfor, er der et overskud på 630 kr. fra rød gruppe, der skal fordeles til grøn gruppe.

Producent	Markedsført mængde (kg)	Operationelle listepris (kr.)	Gradueret pris til KO (kr.)
4	50	250	233
5	75	375	350
6	80	400	373
7	500	2500	2332
8	335	1675	1562
9	480	2400	2238
10	350	1750	1632
Sum	1870	9350	8720

Tabel 2. Udregning for grøn gruppe.

Det ses herefter af tabel 1 og 2, at summen af de graduerede priser udgør $3780 + 8720 = 12.500$ kr.

Gradueret pris/kg. for grøn gruppe udregnes ved brug af følgende formel:

Summen af operationelle omkostning for grøn gruppe (9350 kr.) fratrukket overskud til fordeling (630 kr.) delt med sum af markedsført mængde i grøn gruppe (1870 kg) = 4,66 kr./kg.

Dvs. for eksempel 1 ser udregningen sådan ud:

$$\text{Grøn gruppes pris pr. markedsførte kg} = \frac{9350 - 630}{1870} = 4,66 \text{ kr./kg.}$$

Producent 4 (fra grøn gruppe), som har markedsført 50 kg. skal derfor betale:
 $50 * 4,66 = 233$ kr.

Eksempel 2

En kollektiv ordning har 10 producenter inden for en produktkategori. Prisen for at håndtere netop denne produktkategori er 2 kr./kg. Den samlede markedsførte mængde for de 10 producenter er 2500 kg, dvs. den kollektive ordning skal opkræve og fordele 2×2500 kr. = 5000 kr. ved brug af gradueringen.

Af de 10 producenter er der 5 producenter, som ikke lever op til kriteriet og 5 producenter, der gør. For de 5 røde producenters vedkommende skal den kollektive ordning opkræve den normale pris + 20 % - dvs. prisen for de 5 røde producenter er 2,4 kr./kg. Det beløb, der opkræves i malus fra de 5 røde producenter, overføres til gruppen af de 5 grønne producenter, som derfor skal opkræves mindre end 2 kr./kg og derved "belønnet" for at leve op til kriteriet.

Producent	markedsført mængde (kg.)	Operationelle listepriis (kr.)	gradueret pris til KO	Overskud til fordeling (kr.)
1	1000	2000	2400	400
2	500	1000	1200	200
3	200	400	480	80
4	300	600	720	120
5	50	100	120	20
Sum	2050	4100	4920	820

Tabel 3: Udregning af gradueret pris for producenter i rød gruppe.

Som det ses ovenfor er der et overskud på 820 kr. fra rød gruppe der skal fordeles til grøn gruppe.

Producent	Markedsført mængde (kg.)	Operationelle listepriis (kr.)	Gradueret pris til KO (kr.)
6	50	100	9
7	20	40	4
8	50	100	9
9	50	100	9
10	280	560	50
Sum	450	900	80

Tabel 4: Udregning for grøn gruppe.

Det ses herefter af tabel 1 og 2, at summen af de graduerede priser udgør $4920 + 80 = 5000$ kr.

Gradueret pris/kg. for grøn gruppe udregnes ved brug af følgende formel

Summen af operationelle omkostninger for grøn gruppe (900 kr.) fratrukket overskud til fordeling (820 kr.) delt med sum af markedsført mængde i grøn gruppe (450 kg) = 0,18 kr./kg.

Dvs. for eksempel 2 ser udregningen sådan ud:

$$\text{Grøn gruppes pris pr. markedsførte kg} = \frac{900-820}{450} = 0,18\text{kr/kg.}$$

Producent 8 (fra grøn gruppe), som har markedsført 50 kg. skal derfor betale:
 $50 * 0,18 = 9 \text{ kr.}$

Hvis producenter, inden for en enkelt kategori, fordeler sig med de største markedsførte mængder i rød gruppe og ikke så mange i grøn gruppe, kan der opstå den situation, at overskuddet fra rød gruppe overstiger den samlede operationelle udgift for grøn gruppe, som vist nedenfor i tabel 5 og 6.

Producent	markedsført mængde	Operationelle listepriis (kr.)	gradueret pris til KO	Overskud til fordeling
1	1000	2000	2400	400
2	500	1000	1200	200
3	200	400	480	80
4	300	600	720	120
5	150	300	360	60
Sum	2150	4300	5160	860

Tabel 5: Udregning af gradueret pris for producenter i rød gruppe

Som det ses ovenfor er der et overskud på 860 kr. fra rød gruppe, der skal fordeles til grøn gruppe, og som det ses nedenfor overstiger overskuddet den samlede udgift for grøn gruppe.

Producent	markedsført mængde	Operationelle listepriis (kr.)	gradueret pris til KO (kr.)
6	50	100	-23
7	20	40	-9
8	50	100	-23
9	50	100	-23
10	180	360	-82
Sum	350	700	-160

Tabel 6: Udregning for grøn gruppe.

I sådanne situationer skal producenter i grøn gruppe ikke betale den operationelle listepriis. Den kollektive ordning må ikke bruge overskuddet til at dække udgifter for andre kategorier, men skal i stedet anvende dem året efter til dækning af udgifter for dette års grønne gruppe for tilsvarende kategori.

Hvis ordningen medfører ophobning af midler, vil der blive taget hånd om dette ved førstkommande evaluering.

3. Ikrafttrædelse

Nærværende vejledning vedrører elektronikaffaldsbekendtgørelsens § 59 og bilag 10. Vejledningen gælder fra den 5. januar 2023, som er samme dato som ikrafttrædelsestidspunktet for reglerne om graduerede bidrag i elektronikaffaldsbekendtgørelsen.

4. Revidering af vejledningen

Vejledningen kan forventes revideret i overensstemmelse med revideringen af elektronikaffaldsbekendtgørelsens bilag 10, såfremt dette giver anledning til væsentlige ændringer. Vejledningen vil også blive revideret løbende såfremt der skulle opstå behov herfor. I medfør af bekendtgørelsens § 59 skal bilag 10 revideres hvert 3. år, første gang inden den 1. januar 2026.

Endvidere kan vejledningen forventes revideret eller bortfalde ved EU-Kommissionens eventuelle vedtagelse af harmoniserede kriterier igennem gennemførelsesretsakter.